

MIJLPALEN
2020

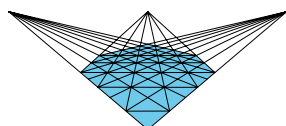
DIGITALE
DIENST-
VERLENING

ONLINE
OPEN DAG

HOTSPOT
CORONA-
CRISIS

PUBLIEKSJAARVERSLAG 2020
ARCHIEF IN CORONATIJD

ZEEUWS ARCHIEF

DIGITALE DIENSTVERLENING IN CORONATIJD

Met dit publieksjaarverslag in nieuwe stijl blikken we terug op 2020. Een jaar dat werd gekenmerkt door de wereldwijde besmetting met COVID-19. In maart 2020 ging het hele land in lockdown.

Dit heeft ook voor de aanwezigheid en werkzaamheden van de medewerkers en bezoekers van het Zeeuws Archief gevolgen gehad. De studiezaal werd gesloten, de medewerkers gingen zoveel mogelijk thuiswerken en ook de vrijwilligers konden niet op het Zeeuws Archief terecht. Deze periode was zeer ingrijpend voor iedereen.

Gelukkig hebben we de digitale dienstverlening snel weer opgepakt, zowel voor aangesloten overheden als voor onderzoekers. Vanaf 1 september werden aanvragen via de Archiefbank gratis. Dat heeft er toe geleid dat er meer aanvragen dan ooit binnenkwamen voor scans van archieven. In feite is daarmee de dienstverlening in coronatijd optimaal geweest, ondanks de beperkte fysieke mogelijkheden.

In dit jaaroverzicht leest u meer over ons werk.

Dr. Hannie Kool-Blokland
directeur

HET ZEEUWS ARCHIEF IN 2020

Samen met andere archiefdiensten en overheden in Zeeland heeft het Zeeuws Archief de coronacrisis aangewezen als hotspot; een bijzondere gebeurtenis waarover informatie bewaard moet worden. Als beheerder van informatie, nemen we ook de verantwoordelijkheid voor de vastlegging en bewaring van alles wat met de coronacrisis te maken heeft. We waren hiermee in 2020 ook veelvuldig in het nieuws.

Maar niet alleen corona was bepalend. De aansluiting van het Gemeentearchief Vlissingen per 1 januari 2020 werd verder vorm gegeven door archieven op te nemen in het archiefbeheersysteem en de informatie online beschikbaar te maken op inventarisniveau. Ook stond dit jaar in het teken van de voorbereidingen op de aansluiting van het Gemeentearchief Schouwen-Duiveland per 1 januari 2021.

HUISVESTING

In 2020 had het Zeeuws Archief de verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud van het pand van het Zeeuws Archief en instandhouding van de huisvesting.

Tijdens de coronasluiting is aan het interieur van het gebouw groot onderhoud uitgevoerd. Daarbij zijn de werkplekken ingericht op de anderhalvemeter-eis en is de ICT vernieuwd. Dit is met name in de tweede lockdown heel profijtelijk geweest, omdat iedereen in staat was om goed thuis te werken. Tevens is veel werk besteed aan de vernieuwing van het dak van het nieuwbouwgedeelte.

STELSELWIJZIGING

Sinds 2018 voeren de RHC's gesprekken met het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) over het voornemen van de minister om uit de Gemeenschappelijke Regeling te treden.

De stelselherziening is een zeer ingrijpend proces. Wat betreft de analoge rijksarchieven hebben de gesprekken geleid tot de toezegging van de minister dat de RHC's verantwoordelijk blijven voor beheer, behoud en toegankelijkheid. De bekostiging wordt door OCW verstrekt. In de nieuwe Archiefwet is de mogelijkheid

voor delegatie van de minister aan de Gemeenschappelijke Regelingen van de RHC's (zonder het Rijk als partner) gegeven. Daarmee legt de minister de verantwoordelijkheid voor de analoge rijksarchieven bij de RHC's. Wat betreft het gezamenlijke landelijke e-Depot is in 2020, na verkenning van verschillende scenario's door onderzoeksbureau PBLQ, besloten geen van de scenario's te kiezen. De RHC's gaan een eigen e-Depot voorziening opzetten.

BELEIDSPLAN 2017-2020

In de beleidsperiode 2017-2020 hadden we 3 doelstellingen:

- 1 Het Zeeuws e-Depot laten groeien naar hét e-Depot voor Zeeland
- 2 Dienstverlening: beheren, bewaren en beschikbaar stellen van informatie
- 3 Collecties en publieksbereik

Er is veel gerealiseerd en de (digitale) dienstverlening is sterk verbeterd. De organisatie is enorm gegroeid met de aansluiting van de gemeenten Terneuzen, Vlissingen en Schouwen-Duiveland (2021). Werkprocessen zijn zowel op bestuurlijk als uitvoerend niveau complexer geworden.

BELEIDSPLAN 2021-2024

In 2020 heeft het Zeeuws Archief een nieuw beleidsplan gemaakt, getiteld *Verbinden en Inspireren*. De ambitie om uiteindelijk alle Zeeuwse overheden in het Zeeuws e-Depot aan te sluiten is het uitgangspunt en de digitale toegankelijkheid van stukken speelt opnieuw een grote rol.

IN HET KORT

Het Zeeuws Archief is het Regionale Historische Centrum (RHC) van Zeeland. Met de taak: het beheren, bewaren en beschikbaar stellen van de archieven en collecties van Zeeuwse overheden, particulieren en bedrijven.

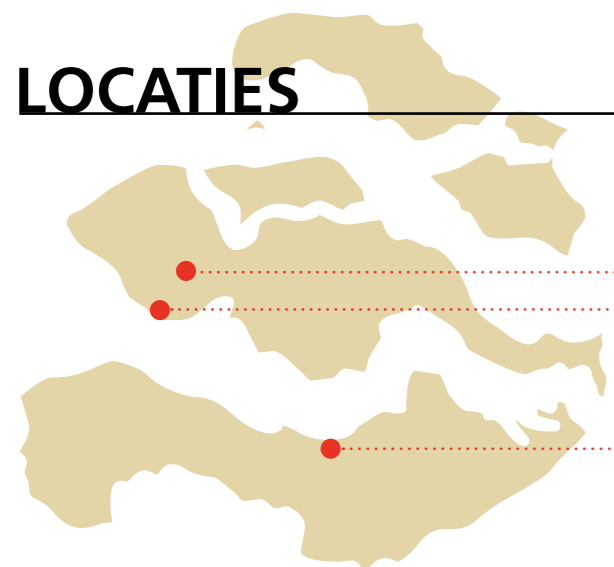
Het Zeeuws Archief is in Middelburg gehuisvest in een 18e-eeuws stadspaleis – het Van de Perrehuis – en een moderne aanbouw voor de depots (waar maar liefst 25 km aan archiefmateriaal opgeslagen ligt) en de studiezaal. Met de archieven in de depots in Terneuzen en Vlissingen beheren we in totaal 34 kilometer aan papieren archief.

In de depots bevinden zich analoge archieven van:

- ▶ de rijksinstellingen in Zeeland, zoals de rechtbank, notarissen en Rijkswaterstaat in Zeeland;
- ▶ de gemeenten Kapelle, Middelburg, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Veere, Vlissingen;
- ▶ de provincie Zeeland;
- ▶ het waterschap Scheldestromen;
- ▶ tal van maatschappelijke organisaties, bedrijven en families in Zeeland.

Daarnaast zijn we dé specialist in digitale duurzaamheid en bieden digitale opslag, authenticiteit en toegankelijkheid in het Zeeuws e-Depot, dat we blijven ontwikkelen.

LOCATIES

ZA Middelburg Hofplein 16
hoofdlocatie: studiezaal + depot + kantoren

ZA Vlissingen Hellebardierstraat 2
depot voor gedigitaliseerde en daarmee weinig fysiek geraadpleegde archieven

ZA Terneuzen Kennedylaan 1
studiezaal + depot voor de waterschapsarchieven van Zeeuws-Vlaanderen

HUISVESTING

- Genealogisch Centrum Zeeland
- Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen
- Natuurkundig Gezelschap Middelburg
- Walcherse Archeologische Dienst
- Stichting Godshuizen Middelburg
- Roosevelt Institute of American Studies (RIAS)
- Stichting Historisch Onderzoek Zeeland
- Art in Print

In 2020 heeft het Etty Hillesum Onderzoekscentrum elders een nieuw onderkomen gevonden en is het Roosevelt Institute of American Studies bij ons ingetrokken.

MENSEN PER 31 DECEMBER 2020

57 MEDEWERKERS

44,34 FTE*

49,9 GEMIDDELDE LEEFTIJD

60 VRIJWILLIGERS**

▶ Medewerker in beeld

* Toegenomen met 4,0 fte met de indiensttreding van de medewerkers van het gemeentearchief Vlissingen.

** Ondanks de coronacrisis konden een aantal vrijwilligers in 2020 toch behoorlijk wat werk verzetten. Zo hebben we diverse aanvullingen in de databases en op de website kunnen plaatsen. Bijvoorbeeld dankzij de hulp van de vrijwilligers van Vele Handen (zie foto).

STUDIEZAAL

OPENSTELLING

De studiezaal in Middelburg is door de coronacrisis drie periodes gesloten geweest. Openstelling **940** uur (in 2019: 1461 uur).

BEZOEKEN STUDIEZAAL

Middelburg **1447**
Terneuzen **19**

WHATSAPP

Archiefinhoudelijke gesprekken **86**

ONLINE

Er zijn **1370** informatie-aanvragen beantwoord via de online kanalen (ruim 300 meer dan 2019).

BRUIKLEEN

Er zijn **13** archiefstukken in bruikleen gegeven aan **4** musea.

SCANS

Het aantal scans gemaakt uit bouwvergunningdossiers voor een project met de gemeente Middelburg bedroeg **2120**

SCANVERZOEKEN

Vóór 1 september **119**
Na 1 september **602**

Oorzaak: de studiezaal was minder open en de scanverzoeken werden na 1 september gratis.

DIGITALE DIENSTVERLENING

Door de coronacrisis is de digitale dienstverlening voor zorgdragers versneld uitgevoerd. **355** inventarisnummers werden gescand.

Top 3 meest aangevraagde stukken in de studiezaal

Hartelijk dank voor de snelle en uitgebreide beantwoording. Ook een negatief antwoord is een antwoord en helpt het plaatje compleet te krijgen. Hartelijk dank voor uw tips, ik ga er mee aan de slag!

Met vriendelijke groet, Rob Bertijn

Dankie vir u mededeling aangaande bogenoemde saak.

Die uwe, D. Sleight (Dr)

Thank you very much for contributing to my thesis by the information on archive documents. After considerable work this is now completed successfully and published: Hollweg, Jürgen: Mythos Alchemie. Austauschprozesse und Netzwerkstrukturen frühneuzeitlicher Chemiker um 1600, Berlin 2020. Your digital reproduction was of considerable help, thank you very much

Kindest regards, Juergen Hollweg

Je bent de heldin van de dag!
Goed weekend,

Groeten, Geert

SAMENWERKINGSVERBANDEN

- Black Achievement Month
- Etty Hillesum Onderzoekscentrum
- Genealogisch Centrum Zeeland
- Heemkundige Kring Walcheren
- Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen
- Metamorfozeproject Classes, met Stadsarchief Amsterdam en Stadsarchief Rotterdam
- Netwerk Slavernijverleden
- Overleg Gouden Eeuw van de Gemeente Middelburg
- Provinciale werkgroep *De Tweede Wereldoorlog in 100 foto's*
- Stichting Historisch Onderzoek Zeeland
- Walcherse Archeologische Dienst
- Werkgroep Industrieel Erfgoed
- Wetenschappelijke Raad Zeeland ten behoeve van kennisprojecten voor Zeeland.
- Zeeuwse Ankers
- Zeeuws Weerzien

RESTAURATIE EN BEHOUD

Het Zeeuws Archief heeft alle expertise in huis om alle restauratie- en behoudswerkzaamheden zelf uit te voeren. Met verschillende conserverings- en restauratietechnieken worden archiefbescheiden in optimale conditie gebracht en gehouden.

229 M²
ARCHIEF VERPAKT

61 STUKS
PAPIEREN ARCHIEF
GECONSERVEERD

7 FILMS
GEDIGITALISEERD
EN KOUD GEBORGEN

15 METER
IN BESTAANDE
DOZEN INGEVOEGD

Ook bij digitalisering van archieven en collecties is conserveren onmisbaar. Veel werk zit bijvoorbeeld in de Metamorfozeprojecten, zoals:

- Het digitaliseringsproject *Archieven Gedeputeerden Oost- en West-Indische zaken Classes Amsterdam, Schieland en Walcheren (1620-1816)* dat in 2020 is afgerond. De archiefstukken zijn online te raadplegen.
- Het archief van de Koninklijke Maatschap De Wilhelminapolder, waarvoor in 2020 is gestart met het conserveren en digitaliseren.

COLLECTIES

PARTNERS

Rijksarchief in Zeeland 11.060
Gemeente Schouwen-Duiveland 3.781
Waterschap Scheldestromen 2.428
Gemeente Vlissingen 2.200
Gemeente Middelburg 4.000
Gemeente Veere 3.000
Gemeente Terneuzen 2.662
Gemeente Kapelle 300
Provincie Zeeland 5.046

34.477 mtr

MATERIAAL

Archieftoegang
Beeld en geluid
Genealogie
Bijzondere collecties
Museale collecties
Bibliotheek
Systematisch overzicht
Bouwdossiers

ZEEUWS E-DEPOT

In 2020 is opnieuw hard gewerkt aan de ontwikkeling van het Zeeuws e-Depot en het daarmee verbonden dienstverleningsaanbod digitale duurzaamheid voor zorgdragers, zoals gemeenten en provincie.

De belangrijkste opgave in de ontwikkeling van het Zeeuws e-Depot was in 2020 de koppeling van Preservica met het collectiebeheersysteem van het Zeeuws Archief, MAIS-Flexis.

AANGESLOTEN ZORGDRAGERS

- Provincie Zeeland
- Gemeente Terneuzen
- Gemeente Veere
- Gemeente Schouwen-Duiveland
- Gemeente Tholen

Met de overige Zeeuwse gemeenten lopen samenwerkingen in verschillende stadia van het proces om te komen tot aansluiting op het Zeeuws e-Depot.

ZEEUWSE SAMENWERKING

Het overzicht van projecten bij partners maakt het mogelijk om ervaringen breder in te zetten en samenwerking te initiëren. In dit kader hebben we ook 'de aansluitestafette Zeeuws e-Depot' gepresenteerd; een reeks van 5 webinars.

PUBLIEKSBEREIK

OPEN DAG

Op 7 november **700** pagina-weergaven, waarvan **350** unieke. In de hele maand is het online programma **1432** keer bekeken.

De Vriendenlezing door Lotte Jensen op YouTube 420 keer bekeken.

MEDIA

Meer dan **100** keer zijn we in 2020 vermeld of in beeld geweest bij regionale en nationale media. Belangrijkste onderwerp: de publieksoproep een bijdrage te leveren aan het corona-archief. De oplevering van het Metamorfoze-project Classes werd ook landelijk opgepikt. Maar ook opvallend waren de nieuwe onderzoeksresultaten over de mummiekat Gries uit de Stadhuiscollectie van Veere.

Ontvangst van Merel Westrik voor televisieprogramma Verborgen Verleden.

EXPOSITIES

IN HET ARCHIEFCAFÉ

t/m 31 08 2020

VOC-handel met Ceylon
Foto-expositie van Jan Koeman

07 09 2020 t/m 11 12 2020

Archieven op het spoor
Foto-expositie over de verbinding Vlissingen-Middelburg

Vanaf 17-12 2020

De zon als kunstenaar
Foto-expositie van Jan Koeman over 10 jaar solargraphy vanuit de tuin van het ZA

IN DE KELDERS VAN HET VAN DE PERREHUIS

29 10 2019 t/m 13 03 2020

Op reis met Willem V
Een vorstelijke reis door achttiende-eeuws Zeeland in samenwerking met het KZGW

EDUCATIE

Ons streven is dat ieder Walchers schoolkind tijdens zijn basisschoolloopbaan tenminste één keer in het Zeeuws Archief is geweest. In 2020 heeft corona heel wat fysieke programma's en schoolbezoeken doorkruist.

Bezoek van leerlingen van de school Acaciahof Middelburg, groepen 7/8.

Het Zeeuws Archief was opgenomen in het aanbod van **Kunsteducatie Walcheren** voor het primair onderwijs met een programma rondom het thema Tweede Wereldoorlog. De groepen 7/8 van vijf basisscholen uit de drie Walcherse gemeenten hebben dit programma gevolgd.

We hebben geïnvesteerd in programma's voor PABO-studenten en meegewerkt aan het college 'Activating Old Maps' van **University College Roosevelt**. En we hebben online verwezen naar informatie van het Zeeuws Archief dat voorhanden is voor gebruik bij thuisonderwijs.

Van ons cursusaanbod in samenwerking met de **Zeeuwse Volksuniversiteit** konden slechts twee cursussen doorgaan.

NIEUWSBRIEVEN

'n Zee van Tijd is **6** maal uitgegeven. Het aantal abonnees is gegroeid van 2535 naar **2762** e-Depot Nieuws is **2** maal uitgegeven.

In juni 2020 is een speciale nieuwsbrief voor Terneuzen verschenen.

ONLINE ACTIVITEIT

zeeuwsarchief.nl De best bezochte webpagina's, goed voor zo'n 85% van alle bezoeken, zijn pagina's waarop bezoekers een zoekterm kunnen invullen zoals:

🔍 Zeeuwen Gezocht 🔍 Beeldbank 🔍 Onderzoek-het-zelf

ZEEUWSARCHIEF.NL	2019	2020	+/-
Bezoeken	318.030	393.388	+ 24%
Paginaweergaven	3.568.622	4.422.627	+ 24%
Unieke paginaweergaven	2.897.574	3.638.601	+ 26%
Gemiddelde duur bezoek	13 min. 2 sec.	13 min. 5 sec.	+ 0,04%

Blog van de Eenigheid; over de trans-Atlantische slavenreis van het schip de Eenigheid uit 1761-1763. Opvallend is dat in de top 5 online bezoekers drie buitenlandse studentensteden staan: Kingston in Jamaica, Glasgow in het Verenigd Koninkrijk en Ashburn, Washington DC in de Verenigde Staten.

EENIGHEID.SLAVENHANDELMCC.NL	2019	2020	+/-
Bezoeken (sessies)	13.462	19.093	+ 42%
Paginaweergaven	28.836	43.496	+ 51%
Gebruikers	10.492	13.990	+ 33%
Gemiddelde duur bezoek	2 min. 10 sec.	2 min. 37 sec.	+ 21%

Via **social media** hebben we in 2020 extra tips voor thuisonderzoek gegeven. We profileren het Zeeuws Archief met inhoudelijke bijdragen als hét historisch centrum van Zeeland.

SOCIALE MEDIA	2019	2020	+/-
VOLGERS			
Facebook	1.628	1.996	+ 23%
Twitter	3.924	4.133	+ 13%
Instagram	607	894	+ 5%
LinkedIn	312	412	+ 32%
WEERGAVEN			
YouTube		5.924	+ 242%

PROJECTEN

SLAVENHANDEL EN HET MCC ARCHIEF

Ook in 2020 heeft het Zeeuws Archief diverse hoogwaardigheidsbekleders, onderzoekers, media en belangenorganisaties ontvangen, waarbij het archief van de Middelburgse Commercie Compagnie (MCC) en het thema slavenhandel centraal stonden. Dit archief staat sinds 2011 op de werelderfgoedlijst van UNESCO. Hoewel het al jaren een belangrijke bron voor onderzoek is, lijkt het in 2020 actueler dan ooit.

Bezoek van Bob Brown, activist en deskundige op het gebied van sociale rechtvaardigheid en oprichter van de Chicago-afdeling van de Black Panther Party.

Opnames voor 'Het zwarte verleden van Zeeland' met Roosanne Goudbeek.

Adviescollege Dialooggroep Slavernijverleden

De directeur van het Zeeuws Archief is uitgenodigd deel te nemen aan het Adviescollege Dialooggroep Slavernijverleden, een initiatief van minister Ollongren van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Grote Suriname-tentoonstelling

De Grote Suriname-tentoonstelling, met zo'n dertig archiefstukken uit het archief van de Middelburgse Commercie Compagnie en twee andere archieven, was tot en met 1 maart 2020 te zien in De Nieuwe Kerk en heeft 183.000 bezoekers getrokken.

Het Zwarte Verleden van Zeeland

Er werden diverse interviews gegeven. Omroep Zeeland heeft het Zeeuws Archief gevraagd mee te werken aan een tv-serie over het slavenhandels- en slavernijverleden van Zeeland. Deze 6-delige serie 'Het Zwarte Verleden van Zeeland' is in 2021 uitgezonden en is tevens online te zien.

MIJLPALEN

JANUARI

Opmnames van de film **De Slag om de Schelde** aan het Hofplein met het Van de Perrehuis als decor.

FEBRUARI

Oplevering VeleHanden-project **Thuis in Terneuzen**. Gegevens uit de bevolkingsregisters van Terneuzen (1823-1900) voor iedereen online toegankelijk.

MAART

Sluiting locaties Zeeuws Archief Maatregelen tegen verspreiding coronavirus.

APRIL

Coronacrisis als hotspot aangewezen, oproep aan het publiek bij te dragen aan het **corona-archief**.

JUNI

Zeeuws Archief in de VPRO-podcast **De plantage van onze voorouders**

JULI

Mummiekat uit de Stadhuiscollectie van Veere blijkt toch echt 5 eeuwen oud. Beeld Jorgen Caris, Trouw

AUGUSTUS

Opmnames **Verborgenen Verleden** met Merel Westrik (uitzending 2021).

SEPTEMBER

Webinar serie 'Aansluit-estafette Zeeuws e-Depot', 5 webinars over het proces in aanloop van aansluiten door gemeenten en provincie.

OKTOBER

Radio OVT van de VPRO heeft een live-uitzending vanuit het Zeeuws Archief uitgezonden in het kader van de Maand van de Geschiedenis, met bijdragen van het Zeeuws Archief.

Oplevering van het **Metamorfoze-project Classes**: digitalisering van 'Archieven Gedeputeerden Oost- en West-Indische zaken Classes Amsterdam, Schieland en Walcheren [1620-1816]'.

NOVEMBER

Online Open dag **Het Zeeuws Archief laat zich zien** met o.a. Vriendenlezing door Lotte Jensen.

CORONA-ARCHIEF

De oproep mee te werken aan het documenteren van de coronacrisis leverde **64** reacties op: foto's, filmpjes, dagboeken, gedichten en tekeningen. Ook het theaterproject *Rimpelingen* dat briefcontact onderhoudt over de crisis en daarover een theaterstuk maakt, zal deze productie inclusief alle briefwisselingen overhandigen voor toevoeging aan het corona-archief.

AANWINSTEN

Behalve de bijdragen aan het corona-archief waren er dit jaar **91** aanwinsten. Bijvoorbeeld het archief van de Vereniging tot Bevordering der Vlasindustrie in Koewacht en het archief van de politieke partij Delta Anders.

Het toegankelijk maken inclusief de bewerkingen daarvoor is arbeidsintensief. Dit jaar is veel werk verricht voor de archieven van de gemeenten Veere, Vlissingen en Terneuzen. Maar ook aan notariële archieven en voor de beeldbank is hard gewerkt. Vrijwilligers hebben veel tijd besteed aan het Vele Handen project Thuis in Terneuzen en de persoonsgebonden bronnen.

TOEZICHT EN ADVIES

Het Zeeuws Archief houdt voor de aangesloten overheden toezicht op de manier waarop zij hun informatiebeheer hebben georganiseerd. We denken mee bij het oplossen van inrichtingsvraagstukken. In 2020 is bijvoorbeeld gestart met de uitvoering van een audit op de routinematige vervanging bij de aangesloten overheden.

VRIENDEN

De Stichting Vrienden van het Zeeuws Archief had in 2020 **264** betalende vrienden, **9** bedrijfsvrienden en **2** grote sponsors: OOS International en de Rabobank Walcheren/Noord-Beveland. In 2020 konden niet alle activiteiten plaatsvinden, maar met een bijeenkomst voor de bedrijfsvrienden in het begin van het jaar en de online Vriendenlezing in november kon het bestuur het contact met de vrienden toch onderhouden.

Bijeenkomst van bedrijfssponsors in februari 2020.

COLOFON

Het publicatiejaarbericht 2020 is digitaal verspreid onder relaties, gepubliceerd op de website en in print aangeboden aan de subsidiegevers annex partners van het Zeeuws Archief.

Tekst en coördinatie

Communicatie Zeeuws Archief

Fotografie

Beeldbank Zeeuws Archief,
Zeeuws Genootschap en
(medewerkers) Zeeuws Archief,
Origin Media

Ontwerp en opmaak

DATBureau, Amsterdam

Bezoekadres

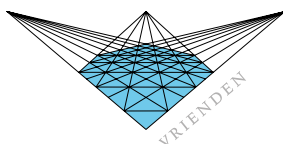
Hoffplein 16,
4331 CK Middelburg

Postadres

Postbus 70
4330 AB Middelburg

T (0118) 678800
info@zeeuwsarchief.nl
www.zeeuwsarchief.nl

ZEEUWS ARCHIEF

'n Zee van Tijd
DIGITALE NIEUWSBRIEF

